

СХОДИНИ ДЛЯ ПТАШАТ

Сходини 6. Інформаційна безпека / Професія блогер

Про що ці сходи́ни?

Пташата ознайомляться із сучасними тенденціями в інтернет-ресурсах та навчатися грамотно і безпечно користуватися інформацією з мережі. Батькам/опікунам нагадаємо про безпеку в інтернеті для їхніх дітей та допоможемо структурувати організаційний процес доступу до безпечного інтернету. Почнемо роботу над створенням блогу гніздечка.

Завдяки схода́нам пташата:

1. Зрозуміють, що найціннішими в сучасному світі є довіра і близькість у стосунках діти-дорослі.
2. Обговорять нову професію, подивляться на неї з позитивного боку, розглянуть її як шанс для розвитку творчих здібностей пташатка.
3. Почнуть створювати свій блог гніздечка, що дасть можливість пташатам транслювати український дитячий контент назовні.

Формати проведення сходи́н:

Передбачено два різні формати, відповідно до можливостей вашого гніздечка (наявності доступу до інтернету, розкиданості пташат по світу):

- провести сходи́ни наживо в приміщенні чи надворі (подбати про безпеку);
- провести сходи́ни в мережі за допомогою сервісів : Zoom, Skype, Google Meet, Google Hangouts тощо.

Рекомендований вік учасників:

Сходи́ни розраховано на пташат двох вікових категорій:

- 2–3,5 років
- 3,5–6 років

За потреби впорядники можуть адаптувати матеріал до вікової і кількісної категорії.

Матеріали для заняття: вказані безпосередньо в тексті сходи́н.

Тривалість: 70 хвилин.

Інтерактивна складова сходи́н:

1. У реалізації цих сходи́н ми використовуємо інтерактивну бесіду.
2. Також задіяні групові завдання різних типів: рухливі та дидактичні ігри, спів, малювання. Важливим елементом є обговорення ключових моментів. А також максимальне включення дітей до перебігу сходи́н.
3. Важливо, аби батьки мали достатньо ресурсу для підтримки впорядника/ці на етапі підготовки та під час проведення сходи́н. Так як діти пташачого віку часто формують свою діяльність через наслідування близьких дорослих.
4. Онлайн-сходи́ни: тривалість онлайн-сходи́н не більше 40 хв для старших і 30 хв для менших пташат; врахувати можливості інтернету в різних місцевостях, а також врахувати часові пояси. Транслювання відео часто може викликати роздратування учасників чи нерозуміння, бо подекуди спостерігається несинхронність відео та звуку через вузький канал чи нестабільність зв'язку. Камери мають бути ввімкнені, якщо це не погіршує якість прийнятого сигналу.

Оскільки передбачені рухливі вправи, у дитини має бути можливість встати з крісла, відійти безпечно від комп'ютера, пострибати чи помахати руками. Пам'ятайте про рухливі вправи, перерви для очей, вправи для концентрації уваги.

5. Бажано проводити заняття у звичний для пташат час (як гніздечко проводило до війни). Якщо день і час змінюється, то обирайте першу частину дня, коли діти мають більше ресурсу, а для молодших пташат – використовувати час до денного сну.

Рекомендації щодо проведення сходин:

Ми маємо пам'ятати, що діти гостріше реагують на стрес за дорослих. Тому будь-які заняття із дошкільнятами мають мати у собі тривогознижувальні вправи, а також допомагати дітям опановувати свої емоції, зокрема страх. Під час цих сходин малюки мають можливість відчути себе сильнішими, тими, хто емпатує і також може надати допомогу тим, хто цього потребує.

Інформаційна безпека для дітей дошкільного віку є важливим аспектом розвитку. Варто робити акцент не на тому, щоб контролювати та забороняти, а виховувати правильні ціннісні установки, інформувати і розвивати критичне ставлення до контенту. Обов'язково треба цікавитися віртуальним життям дитини, дізнаватися, що саме її приваблює, як вона розуміє те чи те відео, як воно впливає на дитину, і що буде далі після його перегляду. Адаптовувати відеосюжети до власних потреб і розставляти пріоритети у каналах інформації. Обов'язково вмикати функцію батьківського контролю, коли пташатко є в мережі. Тож найбільше зараз залежить від поведінки батьків: кількість проведеного часу перед гаджетом при дітях, узгодити правила використання, зокрема тривалість. Зверніть увагу на рекомендаційні посилання наприкінці листівки.

Перебіг сходин

(5 хв) Відкриття

1. "Пташата, де ви є?" (клич пташат). Очікуємо відповіді: "Ми тут, недалечко, сидимо в гніздечку!"
2. "В коло, в коло", – співаємо, збираємо пташат і батьків у коло.
3. Молитва пташат (текст наприкінці листівки).
4. Гімн пташат (текст наприкінці листівки).

Використовуємо рухи для вивчення. Темп виконання помірний.

Можна розкрити прапор України для відкриття сходин зі старшими пташатами, де їх варто залучати спочатку для тримання прапора, тоді до виносу (попередньо розповісти правила).

(15 хв) Інтерактивна розповідь

(рекомендовано реалізовувати з іграшковою лялькою на руку)

Привіт, друзі! Я вирішив! Я знаю, ким я буду! А чого ви на мене так дивитеся, ніби, я з Марсу прилетів?! Але найперше скажіть, от ким ви хочете стати? Кажіть (до 5 хв вправа-криголам: слухаємо пташат. Можна запропонувати стандартну початкову фразу: «Я хочу

стати... (назва професії), тому що він/вона... (аргумент). Меншим пташатам можна запропонувати обрати з книжки чи карток, розкладених на підлозі і показати рухом ту професію).

Ну нічого собі – водії, перукарки, лікарі... а я от буду блогером! Ні, не блоХером, я не рахуватиму бліх))) Блог я буду вести. Про наше гніздечко. От зараз я вам все розповім. Блог – це (ця тема, звісно, легша для проведення онлайн-сходин, оскільки уможлиблює/легалізує використання відеороликів, які допоможуть наглядно все показати. Під час живих сходин ідеально було б зорганізувати екран та трансляцію із комп'ютера. Але не зловживайте трансляціями на "живих" сходах, краще скористайтеся цим часом для активних ігор) від web log. Перше слово перекладається як "мережа", павутинка, як у павука. А друге – щоденник, журнал подій.

Скажіть, що ви дивитеся в комп'ютері/ телефоні/ на планшеті зазвичай? (мультики, ігри, як хтось коментує щось. Якщо буде відповідь, як остання, то кажемо наступні два речення. Якщо ні – переходимо до наступного абзацу). От саме оці коментарі гри чи розповіді про ігри і є блогами. А люди, які їх ведуть, називаються блогерами. Хочете навчитися бути блогерами?

Отже, вести блог – це те саме, що й розповідати іншим про те, що відбувається у гніздечку, як ми проводимо сходи, що ми відчуваємо, які цікаві ігри знаємо, які пісні вчимо. Навіть вчити інших можемо цих пісень чи ігор. Бо ж не всі дітки знають такі класні українські пісеньки, як ми. Ми можемо допомогти їм. Чи хочете ви ділитися вашими радостями з іншими гніздечками і пташатами? А з ким іще? Кому би ви хотіли показати ваші розваги та навчання у Пласті? (підсумовуємо, що оті люди, з якими ми хочемо ділитися нашими відео/фото чи розповідями називаються аудиторія. Що вони можуть бути дуже різними, по-різному поставитися до викладеного матеріалу. І варто про це поговорити пізніше).

От скажімо, ми зараз будемо бавитися у вашу улюблену гру, а я/тато Василь зніматиму/е відео.

Для цього тато Василь, як і інші люди, котрі захочуть вас сфотографувати і зняти відео з вами, має виконувати певні правила:

1. спитати дозволу у вас та ваших батьків на проведення фото чи відеозйомки (підкріпити візуальним знаком заборони фото/відеозйомки, який після позитивної відповіді пташат замінюємо на знак із зеленим обідком).
2. запитати дозволу на публікацію/оприлюднення цього фото чи відео (підкріпити візуальним знаком заборони фото/відеозйомки, який після позитивної відповіді пташат замінюємо на знак із зеленим обідком).

Прошу це зробити, тату Василю.

Давайте навчимо інших діток пісні про мандрівних пальців? Ви ж її знаєте, так?

Починаємо.

Рухи і мелодія [отут](#)

Один великий палець,
Два великі пальці,
Встали рано, кажуть мамі,
Йдем далеко мандрувати. (2)

Один великий палець,
Два великі пальці,
Мандрували і співали
Поки в вовчу яму впали. (2)

Один великий палець,
Два великі пальці,
Кличуть з ями свою маму
Кличуть скільки сили мали.
(2)

Мама враз прибігла,
Зі страху зовсім зблідла,
Витягнула, насварила,
В ліжко спати положила. (2)

Один великий палець,
Два великі пальці,
Сплять...

Тепер ми маємо запис пісні.

Чим ще би ви хотіли поділитися?

Знаєте, ще у блозі можна викладати свої думки стосовно книжок чи іграшок, які ви вже читали чи бавилися. Давайте на домашнє завдання ми підготуємо коротенький відеозапис про вашу улюблену книгу чи іграшку (технічне завдання: зйомка ведеться у вертикальному положенні, дітки у кадрі до пояса, тривалість ролика – 1 хв).

І тут є важливі правила також, вони стосуються всього нашого часопроведення в інтернеті:

Не повідомляти своє справжнє ім'я та прізвище в мережі, вигадайте цікаве псевдо (підкріпити візуальним знаком заборони).

Вигадуємо псевда і робимо собі бейджики.

Матеріал: картки твердого паперу розміром половина А5, фломастери й олівці, наліпки, стрічки для того, аби повішати бейдж на шию, диροкол.

Перебіг: пташата усно вигадують псевда, сидячи в колі, обговорюємо, чому таке і що означає, корегуємо для дотримання прав людини і дитини – 5 хв. Переходимо до оформлення.

Пташата далі ходять із бейджиками.

Наступне правило: не повідомляти індивідуальні дані (адресу, телефон, імена та прізвища родичів, секретів про сусідку чи сестричку) ні свої, ні родини нікому в інтернеті. Якщо хтось про це просить – повідомити своїх дорослих (підкріпити візуальним знаком заборони)

(10 хв) Гра “Свої і Чужі”

Пташата, а давайте навчимося отих наших псевд, і відтепер так будемо поміж себе себе називати? Для цього є цікава гра, ніби я пишу комусь із вас листа. А ви – іншому пташаткові.

Перебіг: пташатка встають в коло і вчаться запам'ятовувати псевда одне одного. Усі в ритм плескають по колінцях чи у долоньки. Ритм тримає впорядник. Тоді в тому ж ритмі називає своє псевдо двічі+текст «...пише до...» + псевдо іншої особи в колі також двічі. Названа особа, не затримуючи ритму, має повторити своє псевдо двічі і продовжити “писати” до іншого пташатка.

(10 хв) Дидактична рухлива гра “Знайди цікаве на терені, блогере”

Ми уже з вами, пташата, розібралися, що таке блог і які є перші правила блогера. Давайте пригадаємо (пригадуємо ті, що виокремлені блакитним в цьому тексті. Бажано підкріпити ці правила візуально - знаками чи картинками).

Скажу вам ще одне, якщо ви бачите на екрані щось неприємне чи негарне, щось, що вас лякає чи турбує – повідомте про це ваших близьких дорослих. Не натискайте на блимаючі оголошення та запрошення приєднатися, роздивитися чи купити. Розкажіть про це дорослим.

А зараз у вас залікове завдання молодого блогера. Знайдіть у цьому просторі якусь річ, яка, як ви вважаєте, може бути небезпечною. Не торкайтеся її, просто зробіть знімок чи відео, чомо попросивши у родичів телефон. Покажіть, що у вас вийшло і що ви обрали, чому ви обрали саме цей предмет? Обговорення.

!Впорядникові важливо підвести групу до таких пунктів:

- 1. нас весь час оточує щось небезпечно, але коли ми знаємо про цю небезпеку, то можемо вберегти себе (так само і в інтернеті)*
- 2. різні люди мають різні погляди на різні речі, бо ж ми не всі обрали однакову річ як небезпечну. Так само і в інтернеті – комусь може сподобатися наш блог, а комусь – ні. І це нормально. Важливо знати, що ми робимо добру справу, ділячись із іншими дітками українськими іграми та пісеньками, порадами стосовно цікавих книжок і небезпечних речей довкола.*

(7 хв)

Підсумки, зворотній зв'язок

- Що сподобалося у сходинах?
- Що ми сьогодні створювали?
- Хто такий блогер?
- Які є правила безпеки в мережі: давайте нагадаємо собі наші знаки (ті, що ми вже собі ними візуалізовували правила блогера).
- Чи ми будемо вести далі блог гніздечка?
- Як ми його назвемо?

(5 хв)

Закриття

1. "Пташата, де ви є?" (клич пташат). Очікуємо відповіді: "Ми тут, недалечко, сидимо в гніздечку!"
2. "В коло, в коло", – співаємо, збираємо пташат і батьків в коло.
3. Пісня пташат (текст наприкінці листівки).
4. Вечірня молитва пташат (текст наприкінці листівки).

Довільний час-перекус

Цей елемент сходин є необов'язковим, це довільна програма. Вона потрібна для можливості поспілкуватися ще з батьками про те, як шукати підтримки, яку допомогу самі батьки можуть надати іншим людям, для вільного спілкування поміж дітьми. Перекус приносять самі учасники. Потрібно подбати про чисті руки й безпеку із гарячим.

Авторка: пл. сен. праці Ольга Кальбус, ЧХ

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

Ранкова молитва Пташат

(молитва на відкриття заходу):

Благослови, Боже, нас
Доброго навчитись
Добром поділитись
Кращими стати
Тебе прославляти.

Вечірня молитва Пташат

(молитва на закриття заходу) :

Дякую Богородице, що ти зі мною.
Завжди відчуваю опіку Твою.
Будь на сторожі душі і тіла мого,
Охорони мене від всього злого!

Гімн Пташат

(виконується на відкритті заходів):

Маленькі наші ноги,
та знають свою путь,
на службу Україні
як виростуть, підуть.
Маленькі наші руки,
Та кріпнуть і ростуть.
На службу Україні
Всю працю віддадуть.
Дитячі в нас серденька
та щире в них чуття.
Любити Україну
будем ціле життя.

сл. Марійки Підгірянки

Пісня Пташат, на мелодію «Гей ви, стрільці січовії»

(виконується на закритті заходів):

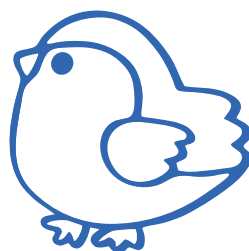
Пташенята ми маленькі
Раз-два-три! (плескаємо в долоні)
Гучно б'ються в нас серденька
Раз-два-три! (плескаємо в долоні)
Ми орлятами всі станем
Україну ми прославим
Раз-два, раз-два, раз-два-три!

сл. Олі Сухоребської

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

1. Вплив блогерів на дітей. [URL](#)
2. Основні правила власної кібербезпеки для дитини. [URL](#)
3. Кібербезпека дитини. [URL](#)
4. 10 порад із кібербезпеки для дітей. [URL](#)
5. Кібербезпека дітей під час карантину. [URL](#)
6. Юному блогеру. [URL](#)
7. Дитина-блогер: що важливо пам'ятати батькам, чиї діти вирішили стати блогерами. [URL](#)
8. Кідфлюенсери: як юні блогери керують дітьми та вашими гаманцями? [URL](#)
9. Безпечне використання інтернету дітьми різного віку. [URL](#)
10. Казка про "безпечний інтернет" [URL](#)
11. Налаштування батьківського контролю в профілях YouTube. [URL](#)
12. Як зробити YouTube безпечним для дітей: прості технічні лайфхаки. [URL](#)
13. Казка про інтернет (щоб пояснити малюкам, що це таке). [URL](#)
14. Безпека в інтернеті: віршована казка-мультик для старших пташат і молодшого новацтва. [URL](#)
15. Блог: стаття у Вікіпедії. [URL](#)

Улад Пластових Пташат

ПЛАСТ
Національна скаутська
організація України